

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:764

av Ewa Thalén Finné (M)

Statligt engagemang kring etableringen av ESS och MAX IV

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett större statligt engagemang kring etableringen av ESS och MAX IV och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Just nu håller de två stora forskningsanläggningarna European Spallation Source (ESS) och MAX IV-laboratoriet som bäst på att byggas upp i nordöstra Lund. När anläggningarna står klara kommer de att vara de största forskningsanläggningarna i landet och kommer alltså att ha stor betydelse inte bara för Skåne och Öresundsregionen utan för hela Sverige.

MAX IV tillhör Lunds universitet och väntas stå klart 2016 och ESS som är ett europeiskt projekt beräknas vara färdigt år 2019. Tillsammans kommer de båda anläggningarna att bilda ett stort forskningskluster med nya och världsledande förutsättningar för materialforskning.

Konkurrensen om var ESS skulle byggas i Europa var stenhård och därför är det extra glädjande att Lund och Sverige gick segrande ur striden. För när de båda anläggningarna om inte alltför lång tid kommer att stå klara kommer de att dra till sig forskare och företag från hela världen. Det kommer inte bara att påverka de skånska kommunerna i form av ökad inflyttning av högutbildad arbetskraft utan anläggningarna

kommer även att påverka den regionala arbetsmarknaden och hela det svenska näringslivet och samhället i stort.

Redan idag arbetar ca 170 personer på MAX IV och när ESS står färdigt beräknar man att ca 500 personer kommer att ha sin arbetsplats där vid full drift. Antalet uppskattade forskarbesök kommer att uppgå till drygt 5 000 per år. En stor del av dessa forskare kommer att bo här permanent medan andra kommer att komma hit i både längre och kortare perioder för att arbeta. Det kommer därför att ställas stora krav på bra boende, framför allt gäller det möjligheter för att kunna hyra under kortare perioder. Men även infrastruktur, internationella skolor, mötesplatser och en fungerande mottagarorganisation, liksom annan service från samhällets sida för att kunna erbjuda de internationella forskarna och deras familjer en bra start i Sverige och en god livskvalitet.

Redan idag finns det flera välutvecklade projekt och goda samarbeten på regional nivå inför etableringen, men det är viktigt att också staten är med och deltar aktivt i det viktiga arbetet inför uppstarten. Inte minst med tanke på att av de cirka 18 miljarder kronor som forskningsanläggningarna ESS och MAX IV kommer kosta att bygga så står Sverige för cirka 8 miljarder kronor av dessa.

Om vi utnyttjar etableringen av MAX IV och ESS på bästa sätt så kommer de båda forskningsanläggningarna att innebära enorma tillväxtfördelar och vara en hävstång för hela det svenska näringslivet och därmed också kunna skapa tydliga spinn-off-effekter som kommer att komma hela landet till godo. Staten bör därför kliva in och visa ett än större engagemang och ta ett helhetsgrepp i frågor som är ett statligt ansvar, i övrigt måste staten tillsammans med andra viktiga aktörer såsom universitet, högskolor, forskning, näringsliv, kommuner och regioner arbeta målmedvetet för att etableringen ska bli så bra och lyckad som möjlig.

Ewa Thalén Finné (M)